

YENGIL AVTOMOBILLARGA TEXNIK XIZMAT KO'RSATISH STANSIYASI LOYIHALASH

Yo'ldoshev Sirojiddin Ergash o'g'li

*Andijon Mashinasozlik Instituti Transport va Logistika
Fakulteti "Avtomobil servisi" yo'nalishi 4-kurs talabasi*

Xalimjonov Elmurod Xalilbek o'g'li

*Andijon Mashinasozlik Instituti
"Transport vositalari muhandisligi" kafedrası
stajyor o'qituvchisi*

Annotatsiya. Texnika xizmati ko'rsatish, texnik obyektlar (avtomobillar, texnologik agregatlar va boshqalar) dan foydalanish jarayonida amalga oshiriladigan texnikaviy va tashkiliy tadbirlar majmui. Ob'yektlarning me'yordagi samaradorlik bilan ishlashini ta'minlash maqsadida amalga oshiriladi. Barcha mavjud texnika vositalari Texnika xizmati ko'rsatish talab qiladi.

Аннотация: Совокупность технических и организационных мероприятий, выполняемых в процессе оказания технического обслуживания с использованием технических объектов (автомобилей, технологических агрегатов и т.п.). Проводится в целях обеспечения работы объектов с нормативной эффективностью. Все имеющееся оборудование требует технического обслуживания.

Abstract: A set of technical and organizational measures carried out in the process of providing maintenance using technical objects (cars, technological units, etc.). Carried out in order to ensure the operation of facilities with standard efficiency. All existing equipment requires maintenance.

Kirish. Ishlab turgan korxonalar kerak bo'lgan hajmdagi tashish ishlarini bajara olmagan holda yangi avtotransport korxonasi loyihalanadi va quriladi. Ishlab turgan korxonani takomillashtirish loyihasi, undagi avtomobillar soni keskin o'sganda yoki turi almashtirilganda, ishlab chiqarish negizi talabga javob bera olmagan holda, yangi texnika va texnologiya joriy qilingan hollarda amalga oshiriladi.[1-2]

Aksincha, ITBdan samarali foydalanish maqsadida raqobatga bardosh bera olmaydigan ishlab chiqarish birlashmalari, avtokombinatlar, katta avtokorxonalar uchun qayta qurish loyihalari amalga oshirilishi mumkin. ATK loyihasi mukammal qurilish bo'yicha qo'yiladigan barcha zamonaviy talablarga javdb berishi kerak.

АТКлар sanoat korxonalarini loyihalashning umumiy qoidalari asosida. bir yoki ikki bosqichda loyihalanadi. Ikki bosqichli loyihalash texnik loyiha va ishchi chizmalardan iborat. Bir bosqichli loyihalashda ular birlashtiriladi.[3-5]

Loyiha yechimlari bir necha variantda amalga oshiriladi va ular bir-biriga solishtirilib. eng samaradorligi tanlab olinadi. Hamma talabga javob beradigan loyihani ishlab chiqish murakkab, qimmat va katta hajmdagi ish bajarishni talab qiladi. Shuning uchun loyihalash ishida keng ko'lamda andazaviy loyihalardan foydalaniladi. Korxonani loyihalash yoki takomillashtirishda «O'zavtotrans*», «O'zavtosanoat*», «Toshshaharyo'lovchitrans», «Гипроавтотранс» tomonidan muntazam ishlab chiqariladigan yangi texnika, texnologiya va tashkil qilish me'yorlaridan foydalaniladi. Ular «Аvtomobil transportining harakatdagi tarkibiga texnik xizmat ko'rsatish va joriy ta'mirlash Nizomi» da keltirilgan me'yorlardan ham yuqoriroq va ilg'orroq bo'lishi mumkin.[6-7]

O'qish jarayonida bajariladigan loyihalarda Nizomda keltiriladigan me'yorlardan foydalaniladi. Bu esa real ishlab tuigan korxonalar ko'rsatkichiga yaqin bo'lgan loyiha yechimlarini olishga va ulami bir-biriga solishtirishga imkon beradi. Loyihalashning ikkala bosqichidan oldin obyektни loyihalash topshirigi tuziladi. Topshiriqda loyihalashda kerak bo'ladigan barcha asosiy

ma'lumotlar keltiriladi:

- loyihalash uchun asos (qaror yoki buyniq);
- qurilish uchastkasi. tumani;
- korxonaning vazifasi, ish tartibi;
- xizmat ko'rsatiladigan obyekt, trassa va tumanlar;
- korxonaning kengayish imkoniyati va qurilish navbati;
- taxminiy sarflanadigan mablag' va qurilish muddatlari;

Loyihaning texnologik va iqtisodiy qismlari avtotransport korxonalarini uchun o'ziga xos xususiyatga ega, boshqa qismlari esa hamma qurilish tarmoqlarini loyihalash qismlariga o'xshash bo'ladi. Loyihaning texnologik qismi hisoblash-tushuntirish xatidan, korxonani bosh rejasi sxemasidan va asosiy texnologik jihozlarni rejalashtirishdan iborat bo'ladi. Hisoblash-tushuntirish xati quyidagilarni o'z ichiga oladi:

— loyihalash uchun topshiriq (loyihalanayotgan korxonani vazifasi, tuzilishi, ish tartibi, harakatdagi tarkib tasnifi, ishlatish tartibi, asosiy texnologik jarayon tavsifi va uni hisoblash me'yorlari va boshqalar);

— ТХК va T bo'yicha ishlab chiqarish dasturi, ishchilar soni, texnologik jihozlar, ishlab chiqarish va omborxonalar yuzasining hisoblari;

- mintaqa va ustaxonalar rejaları;
- texnologik yechimning texnik-iqtisodiy ko'rsatkichlari;
- loyihaning boshqa qismlarini hisoblash uchun ma'lumot, topshiriq va boshqalar.

Texnik loyihaning bosh reja sxemasida korxonaning uchastkada o'rnatilishi, binolarning joylashuvi, hududda avtomobillarning harakat chizmasi ko'rsatiladi.[8-9] Bosh reja sxemasi 1:500, 1:1000 miqyosda (masshtabida), binolarning rejalashtirilishi 1:200, 1:400 miqyosda, binolarning asbob-uskunalar bilan jihozlashini rejalashtirish 1:100, 1:50 miqyosda bajariladi. Ishchi chizmalar tasdiqlangan texnik loyiha asosida va unga mos ravishda ishlab chiqilib, asbob-uskunalarini o'rnatish va qurilishni ta'minlash uchun xizmat qiladi.[10] Ularda ishchi jovlari, har bir joy uchun jihozlarning o'zaro almashuvi, elektr. suv, bug' iste'molchilari ko'rsatiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1 Kholmatov U. S. et al. Characteristics of optoelectronic discrete displacement converters with hollow and fiber light guides //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2024. – T. 471. – C. 06015.

2. Melikuziev A. et al. IMPROVING THE PERFORMANCE OF THE FUEL INJECTION SYSTEM //Development and innovations in science. – 2022. – T. 1. – №. 14. – C. 10-14.

3. Xalilbek o'g'li X. E. MOTOR MOYLARIDA BO'LGAN O'ZGARISHLAR VA ULARNING XIZMAT QILISH DAVRI //Mexatronika va robototexnika: muammolar va rivojlantirish istiqbollari. – 2023. – T. 1. – №. 1. – C. 321-323.

4 Xalilbek o'g'li X. E., Bobirxon o'g'li U. B., Xalimjonov E. X. LOGISTIK KORXONALAR FAOLIYATINI ORGANISH VA ULARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH JARAYONLARI //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т. 8. – №. 4. – С. 89-92.

5. Xalilbek o'g'li X. E., G'anijon o'g'li V. J., Xalimjonov E. X. CHORRAHALARDA TRANSPORT VOSITALARINING TIRBANDLIGINI ORGANISH VA TAHLIL QILISH //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т. 8. – №. 4. – С. 99-104.

6. Xalilbek o'g'li, X. E., & Xalimjonov, E. X. (2023). SHAHAR MARKAZLARIDAGI CHORRAHALARDA YO'L TRANSPORT HODISALARINI VUJUDGA KELISHIDA SVETOFORLARNING ORGANISHI. Лучшие интеллектуальные исследования, 8(4), 93-98.

7. Xalilbek o'g'li, X. E. (2023). MOTOR MOYLARIDA BO 'LADIGAN O 'ZGARISHLAR VA ULARNING XIZMAT QILISH DAVRI. Mexatronika va robototexnika: muammolar va rivojlantirish istiqbollari, 1(1), 321-323.

8. Икромов Нурулло Авазбекович, Гиясидинов Абдуманоб Шарохиidinovich, & Рузиматов Бахром Рахмонжон Угли (2021). МЕРЫ ПО СНИЖЕНИЮ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ АВТОПАРКА. Universum: технические науки, (4-1 (85)), 44-47.

9. Икромов, Н. А. (2021). Исследования физико-механических свойств радиационно модифицированных эпоксидных композиций и покрытий на их основе. Universum: технические науки: электрон. научн. журн, 12, 93.

10. Икромов Нурилло Авазбекович (2015). Исследование влияния магнитного поля на физикомеханические свойства композиционных полимерных покрытий. Вестник Курганского государственного университета, (3 (37)), 96-99.